

Előszó

Mozgalmas és rendkívül nehéz évet hagytunk mögöttünk 2008. január elsején. A közművelődés szervezetében jelentős változások történtek, elsősorban a megyei intézményekben. A megyei szakmai tanácsadó és szolgáltató intézmények több mint felében jelentős átszervezések voltak. Az átalakítások nem kímélték a városi intézményeket sem. 2007. november elejéig tudomásunk szerint több mint 100 intézmény átszervezése indult el, ami kétszerese az előző évek adatainak.

Ugyanakkor tapasztaljuk, hogy az önkormányzatok egyre nagyobb mértékben kérnek támogatást az épületek felújítására, az ott folyó tevékenység segítésére, s ez jócskán meghaladja az átszervezett, csökkenő támogatás mellett működtetett intézmények számát.

Ezzel egyidőben tevékenységeinkben számos eredményt tudhatunk magunkénak. 2008-ban, a Kultúra Napjára megjelentetett évkönyvünk ezeket az útkereséseket, helyi sikereket és a tenni akarást mutatja be. S természetesen tudjuk, hogy ennél lényegesen több a helyi közösségek és a településeken dolgozó kollégák által elért eredmény.

Ha a jövőről gondolkodunk, mindenképpen fel kell állítanunk azt a diagnózist, amelynek ismeretében építkezni tudunk. Csupán néhány szempontot emelek ki az ERŐSSÉGEINK-ből, amelyek a tervezés meghatározó elemei: pl.: a jól működő intézmények, a felkészült szakembergárda, erős civil szervezeti kapcsolatok, állami és önkormányzati források, újító gyakorlat, kialakuló kistérségi együttműködés, szakmai továbbképzések stb.

Az erősségek mellett GYENGESÉGEINK-kel is számolnunk kell, pl.: a megyei intézmények megroppanása, a helyi intézmények folyamatos átszervezése, információhiány, fásultság, rossz kommunikáció, a túlélésre törekvés, a fejlesztési projekteknél való részvétel esetlegessége.

Nagy gondot kell fordítanunk azokra a VESZÉLYEKRE, amelyek a közösségi művelődés mindennapjaiban előtérbe kerülhetnek, pl.: a helyi

közművelődés átszervezésének kiszámíthatatlansága, a finanszírozás jelentős ingadozása, a helyi érdekérvényesítés nehézségei, a sokszor helyi politika által befolyásolt un. „papírintegráció” stb.

Amit pedig nap mint nap tudatosítanunk kell, LEHETŐSÉGEINK, pl.: új szolgáltatások elindítása, közösség- és településfejlesztő munka, partnerségi tartalék, részvétel a helyi fejlesztési programokban, információs rendszer, közösségi információs pontok, Európai Unió források: TÁMOP, TIOP, ÚMVP, ROP, ...

A megjelenő írások szemléletesen tükrözik a közművelődésben meghatározott stratégiai fejlesztési irányok egy-egy elemét. Ilyenek pl. az esélyteremtés helyi lehetőségének a bemutatása kistérségekben, a LEADER közösségekben szerveződő vidékfejlesztés, de ugyanebbe a körbe tartozik az idősek tanulását szorgalmazó program, vagy egy város művelődési tevékenységének, a jelentős hagyományokkal bíró budapesti kerületi művelődési házak munkájának megismertetése.

A települések kulturális életében fontos szerepe van egy-egy meghatározó személyiségnek, vagy azoknak a köztéri alkotásoknak, amelyek jelentős hatással bírnak a lakókörnyezetre, s természetesen a helyben élők mentalitását is befolyásolhatják.

A határon belüli és határon túli közművelődési munka összefogásának, az együttes cselekvésnek szép példája a Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok évente megrendezésre kerülő programsorozata.

A 2008. év kiemelt eseményei a RENESZÁNSZ ÉV-hez kötődnek. Az újjászületés szellemében, a közművelődési munkában az értékek megőrzésével, a megtartva fejlesztés szempontjainak figyelembevételével, a művészet eszközeivel szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy jobb kedvvel, önmagunkban s a közösségekben való bizalommal gondolhassunk a jövőnkre.

Az Évkönyv írásai önmagukért beszélnek, s bizonyítják, hogy a közösségi művelődés együttlétei a települések meghatározó, identitást erősítő, kreativitást fejlesztő és lehetőségeket biztosító eseményei, amelyek csak a helyben élőkkel, az ő érdekükben, a fenntartó önkormányzatokkal és a helyi társadalom minden szereplőjével együttműködve lehetnek sikeresek.

Budapest, 2008. január 16.

Borbáth Erika